

Europaskolorna

Generalsekreterarens kansli

Pedagogiska enheten

Ref.: 2007-D-441-sv-5

Orig.: EN

Vers.: SV

SKYDDANDE AV BARNEN

Godkänt av Högsta rådet genom skriftligt förfarande påbörjat den 21 april 2008 och avslutat den 13 maj 2008.

SKYDDANDE AV BARNEN

ANSVARSSOMRÅDEN FÖR DE NATIONELLA DELEGATIONERNA, REKTORERNA OCH LÄRARNA VID EUROPASKOLORNA

Sammanhang

Skyddandet och omhändertagandet av barnen utgör naturligtvis en angelägenhet av första ordningen för systemet med Europaskolorna. Detta åläggande om klokhet och omsorg kräver av alla ansvariga för övervakandet av systemet (däri inbegripet de personer som deltar i utnämmandet av personal och ledningen av enheterna) att inte spara någon ansträngning för att se till att varje person som arbetar med eleverna är lämplig till detta och att eleverna själva utvecklas i en utbildningsmiljö som är så trygg och säker som möjligt.

Följande faktorer har styrt utformningen av det föreliggande dokumentet:

- Medvetandet om den stora olikhet i åtgärder som vidtas av medlemsländerna för att kontrollera att deras tänkbara tjänstemän är lämpliga att umgås med barn. Denna olikhet i praxis och i procedurer riskerar att utsätta skolorna för vissa juridiska godtyckligheter i fall av incidenter;
- De problem med hälsa och säkerhet som regelbundet uppkommer i skolorna och som dessa måste reglera, till exempel när det gäller aktiviteter som sker utanför skolans område;
- Den växande betydelse som i flera stater som är medlemmar av Europeiska Unionen tilldelas barnets rätt, med därav följande ökning av laga åtgärder ifråga om civilrättsligt ansvar vid fall av misstänkt eller bekräftad försummelse.

Av alla dessa skäl har det förefallit lämpligt att ställa samman i ett enda dokument de ståndpunkter för god praxis inom skollivets områden som gäller säkerhet, hälsa och barnens fysiska, psykologiska och andliga välbefinnande. Detta dokument för fram allmänna ståndpunkter. Skolorna uppmanas att vidta alla åtgärder som krävs på de områden som berörs här. Detta kommer i de flesta fall att kräva av dem att de utformar en egen och mera detaljerad policy som tar hänsyn till den lokala situationen.

Principer

Det är väsentligt att procedurerna för utnämmande av all personal och sättet för dess tillsyn garanterar för alla barn, vilken än deras nationalitet är och vilken Europaskola de än går på, en likadan nivå av trygghet och uppmärksamhet

Varje skolas etik bör grundas på principen om ömsesidig respekt för alla medlemmar av skolgemenskapen, för att å ena sidan uppmuntra eleverna att visa respekt för sig själva, och å andra sidan att bevara sin rätt till psykologisk och fysisk avskildhet. I fall av konflikt mellan spridande av informationer av personlig karaktär och respekt för privatlivet skall barnens rättigheter och deras skyddande ha företräde under alla omständigheter.

Den individuella friheten och rätten till värdighet är de oavvisliga konstitutionella rättigheter för varje individ som skall tillämpas på alla aktörer inom utbildningen. Respekten för dessa principer förbjuder alltså bland annat att man tillfogar elever något som helst fysiskt eller psykiskt våld, däri inbegripet vilken nedsättande bestraffning det vara må.

Beständigheten för dessa rättigheter är i inget fall underordnad den respekt eleverna skall ha för sina skyldigheter i skolan; elevernas respekt för de mänskliga rättigheterna kan inte på något sätt kopplas ihop med deras uppfyllande av sina skyldigheter.

Det är nödvändigt att vaka över å ena sidan att varje oroande information om ett barns välbefinnande eller beskydd skall vidarebefordras till adekvat personal / skolans rektor, som i förekommande fall skall informera de nationella myndigheterna därom, och å andra sidan över att varje misstanke behandlas med största allvar.

Det är absolut nödvändigt att förstå och respektera den utomordentliga betydelse det ligger i att visa prov på all känslighet och all den välvilja som krävs vid handläggandet av ärende som gäller skyddande av barn.

Det lagstadgade ansvaret när det gäller skyddande av barn inom den berörda medlemsstaten bör klargöras i alla förekommande fall.

Situationen

Bland de svårigheter som möter systemet när det gäller att garantera barnens säkerhet återfinns ett antal olikheter som är oundvikliga när 27 länder, som har vart och ett sina stadgar, prioriteringar och speciella tillvägagångssätt, utstationerar lärare vid de 14 skolorna som ligger i sju olika länder.

Dessa särdrag är:

- Mycket olika lagstiftningar när det gäller ålder för sexuell mognad;
- Olika metoder för att utnämna lärare, det kan vara ifråga om procedur, krav eller praxis;
- Skolornas rektorers ansvar när det gäller att utnämna lärare i religion och etik
- Eventuella förskjutningar mellan de bestämmelser och krav som gäller å ena sidan i en medlemsstat som utstationerar och å andra sidan i det land där den utstationerade utövar sin yrkesaktivitet;
- Eventuella konflikter mellan å ena sidan kravet på transparens och å andra sidan varje individs rätt till respekt för sitt privata liv och skydd för sina rättigheter enligt de nationella bestämmelserna och den internationella rätten;
- Nödvändigheten av att ha tillsyn över de frivilliga som arbetar med barnen i skolan;
- Nödvändigheten att ha tillsyn över varje annan person som kommer i kontakt med barnen;
- Skyddandet av barnen ifråga om alla aspekter i deras utbildning.

Dock är det viktigt att se till att de svårigheter och hinder som identifieras inte förhindrar genomförande vid varje skola av effektiv policy i fråga om barnens hälsa, säkerhet och beskyddande.

1. Skolans policy i fråga om skyddande av barnen (allmänt)

- 1.1 I enlighet med de principer som uttalats ovan och direktiven nedan bör varje skola utforma sin policy för skyddande av barnen och detaljerade åtgärder på platsen (med hänsyn taget också till de bestämmelser som gäller i värdlandet). Texten i denna policy skall delges föräldrarna vilkas representanter bör delta i dess utarbetande. Publicerande och spridande av policyn för skyddande av barnen är oundgängligt för att man skall kunna garantera dess tillämpning och respekterande bland alla medlemmar av skolgemenskapen.
- 1.2 Det åligger alla berörda aktörer att handla i dessa principers anda och tillämpa policyn för skyddande av barnen vid skolan för att vaka över elevernas välbefinnande. Alla aktörer inom skolgemenskapen skall förplikta sig att observera och skapa respekt för dessa regler.
- 1.3 För att ge stöd åt procedurerna för skyddande av barnen vid varje skola är varje skola skyldig att utse en kontaktperson för skyddande av barnen inom personalen

– det vill säga rektorn eller en person utsedd av honom/henne – för att svara för kontakten med de nationella myndigheterna om specifika åtgärder för skyddande av barnen och tjäna som resursperson för varje medlem av personalen eller frivillig som känner oro i fråga om skyddandet av barnen.

- 1.4 Skolorna bör utbilda eleverna, genom undervisningsprogram inom ramen för kursen i känslomässig och sexuell fostran, i fråga om farorna med psykologiska, fysiska och sexuella missbruk, och inom ramen för kursen i personlig fostran och hälsa i fråga om de fördärliga effekterna av rökning, alkoholkonsumtion och missbruk av droger. Skolorna bör också utbilda eleverna till att skaffa sig ett lämpligt beteende att använda på Internet och i ett tryggt utnyttjande av det för att undvika fall av *cyber-bullying*, falska anklagelser etc.

2. Personal

Den personal som kommer i kontakt med eleverna vid Europaskolorna (däri inbegripet lärarna i religion) skall innan de tillträder sina funktioner visa upp ett utdrag ur brottsregistret, ett intyg om god vandel och goda seder eller ett motsvarande intyg från det land de är medborgare i eller där de dittills varit anställda.

2.1 Utstationerad personal

Det åligger varje medlemsstat att försäkra sig om att den personal som man utstationerar vid en Europaskola, om det är på eget territorium eller på en annan stats, är lämplig att umgås med barn och motsvarar fordringarna i de gällande nationella bestämmelserna rörande undervisande personal, däri inbegripet de som rör skyddandet av barn.

2.2 Lärare i religion

När det gäller lärarna i religion åligger det de religiösa myndigheter som utser dem att försäkra sig om att de är lämpliga att umgås med barn och att de respekterar de lokala bestämmelserna (särskilt i fråga om skyddande av barnen).

2.3 Timplärare

Det åligger varje skola å ena sidan att försäkra sig om att alla timplärare (däri inbegripet lärarna i religion) är lämpliga att umgås med barn och å andra sidan att vaka över respekten för de lokala bestämmelserna (särskilt när det handlar om skyddandet av barn).

2.4 Andra personer som arbetar med eleverna utan tillsyn

Varje person som arbetar vid en skola och umgås med barn utan tillsyn skall bli föremål för en utredning i enlighet med de bestämmelser som gäller. I brist på regler på området skall man vara skyldig att försäkra sig om så långt som möjligt att dessa personer inte utgör något problem.

- 2.5 Skolorna skall vidta alla rimliga åtgärder för att försäkra sig om att ingen icke auktoriserad person får tillträde till skolområdet och att alla auktoriserade besökare är lätta att identifiera.

- 2.6 Det rekommenderas rektor och all personal som är i kontakt med eleverna att delta i en utbildning som gör det möjligt för dem att på ett effektivt sätt fullgöra sina

skyldigheter när det gäller skyddande av barnen. Dessa utbildningar bör planeras och läggas upp inom utbildningsplanen för personalen vid skolorna.

3. Hälsa, säkerhet och trivsel

3.1 Skolmiljö

Det är väsentligt att alla personer som arbetar vid en Europaskola där finner en trygg, hälsosam och trivsam miljö. För att försäkra sig om detta genomför skolorna detaljerade utvärderingar av risker och regelbundna inspektioner av säkerhetsutrustning, genomför regelbundet städning av anläggningen, anstränger sig att främja en sund mathållning och god hygienisk praxis och vakar över klassrummens lämplighet och trivsel.

Det är väsentligt att se till att skolan är i stånd att reagera snabbt och enligt en förutbestämd plan på varje olycka eller sjukdom, däri inbegripet utnämning och utbildning av den undervisande personalen och andra i första hjälpen (såvitt detta inte strider mot de gällande bestämmelserna) och förande av ett register över olyckor.

I förekommande fall skall föräldrarna till skolan överlämna upplysningar som gäller allergier eller andra sjukdomar hos sina barn, med hänsyn tagen till medicinska yttranden, föräldrarnas önsknings och respekt för sekretessen.

3.2 Aktiviteter utanför skolans område

Vid aktiviteter som sker utanför skolans område åligger det denna att garantera elevernas välbefinnande (till exempel genom att kontrollera att varje föreläggning som valts för att ta emot barnen är godkänd av de lokala offentliga myndigheterna). Varje skolutfärd skall föregås av en lämplig utvärderingsprocedur av riskerna som alla de lärare som åtföljer eleverna vid utfärden skall vara helt införstådda med.

Föräldrarna skall hållas helt och fullt informerade om alla aspekter i de utflykter som deras barn deltar i.

4. Tillämpning och procedurer

4.1 Uppträdande

Det är väsentligt att varje skola antar procedurer som är aktualiserade, överenskomna och behovsanpassade och som täcker behoven för elever i alla åldrar. Det är väsentligt att alla aktörer i skolgemenskapen är medvetna om följande direktiv och ger dem sitt stöd:

- Att främja ett klokt och tryggt uppträdande på skolområdet, i skolmatsalen, under lektionerna och vid öppnandet av skolan, före och efter skolaktiviteterna liksom också i skolbussarna och vid skolutfärder;
- Effektiv övervakning och lämpliga uppföljningsåtgärder av elevernas punktlighet och frånvaro, auktoriserad eller inte, på skolans område och utanför detta, däri inbegripet information till de berörda eleverna om konsekvenser av bristande punktlighet, oregelbundet arbete och dåligt uppförande
- Framhållande för lärarna och alla andra berörda aktörer om betydelsen av att ge ett gott exempel.

4.2 Framhållande för eleverna om deras rättigheter och skyldigheter

Alla Europaskolor skall erbjuda eleverna och all sin personal en miljö präglad av respekt och som garanterar en belevad kommunikation mellan elever och lärare, såväl i klassen som utanför, och skydda eleverna mot all form av diskriminering. Därför skall såväl lärare som elever undvika fördomar grundade på nationalitet, kön, sexuell läggning, ras, handikapp, särskilda behov etc. I överrensställelse med detta syfte skall skolorna uppfostra till personliga relationer och uppmuntra till respekt för principerna om lika möjligheter och inneslutande av alla medlemmar i skolgemenskapen utan skillnad för ras, nationalitet, religion, sexuell läggning, kön, handikapp eller särskilda behov.

4.3 *Bullying*

Varje skola skall utforma och publicera:

- Tydlig policy och tydliga procedurer som skall följas i fall av att en elev trakasseras av en annan elev eller av en lärare, det må handla om fysisk aggression eller direkt eller indirekt verbal sådan (kränkningar, rykten, skvaller etc.);
- Varje skola bör skaffa sig ett program för att kämpa mot pennialism i skolmiljön (« bullying ») integrerat i det årliga schemat för skolaktiviteter. Lärarna skall allra minst få någon form av utbildning i att uppmärksamma sådant vid pedagogiska konferenser.

4.4 System för behandling av klagomål

Varje skola skall utforma och besluta om ett öppet och effektivt system för behandling av klagomål som tar upp följande punkter:

- Tydlig information om vilken procedur som skall följas för att inlämna klagomål (på primärstadiet vanligtvis hos huvudläraren; på sekundärstadiet ofta hos studievägledaren);
- Procedur som följs vid uppföljning av klagomål och som i förekommande fall anger respekt för den klagandes anonymitet men också lämplig information till den person mot vilken klagomål anförts;
- Förande av ett register av vilka klagomål som inlämnats och vilka åtgärder som vidtagits;
- Delgivning av information till de medlemmar av skolgemenskapen som bör ha kännedom därom;
- Anslående av lokala eller nationella telefonnummer för hjälp till barn.

4.5 Procedurer för behandling vid misstanke om missbruk

Varje skola skall utforma och publicera lämpliga procedurer för behandling vid misstanke om missbruk. Dessa procedurer inkluderar följande punkter:

-
- Planlagd åtgärd som svar på misstanke om missbruk, det må gälla verbala, fysiska, psykologiska eller sexuella. (I fall av konstaterat missbruk skall åtgärderna vara i överensstämmelse med de procedurer som gäller i det land där den berörda skolan ligger.)
 - Råd till personalen för att lära den att känna igen tecken och symptom på missbruk riktat mot barn, däri inbegripet fysiska tecken och sådana som gäller uppträdande / utveckling;
 - Procedurer för hanterande av avslöjanden som gjorts av barn;
 - Ansvar för varje medlem av personalen när det gäller att skydda barnet;
 - Ansvar gentemot de personer som anställts vid skolan;
 - Skyldighet att meddela de nationella myndigheter som är ansvariga för skydd av barn (nationella sjukvårdsorgan eller polisen);
 - Restriktioner som skall tillämpas på utredningar av fallen beroende på den lagstiftning för skyddande av barnen som gäller i det land där skolan ligger;
 - Det är också nödvändigt att precisera ansvaret när det gäller registrering av problematik eller misstankar.

Bilaga: Rekommendationer och checklista för policy och procedurer för skyddande av barnen vid skolorna

Säkerhet

- Regelbundna eller täta inspektioner av byggnaderna och skolanläggningen av administrationen för skolenheten och de offentliga byggnadsmyndigheterna, inkluderande nya byggnader och ändrande av användning av lokaler.
- Rimligt uppskov med svar angående de potentiella riskerna i förhållande hur akut varje enskilt fall är.
- Uppdatering av utvärderande studier av riskerna.
- Skyddande av eleverna mot de faror som är knutna till vägtrafiken när de befinner sig inom skolans område eller under dess tillsyn (till exempel vid utfärder och skolresor).
- Utrustande av byggnader i flera våningar med nödutgångar, huvudingångar med dörrar som öppnas utåt och skyltning av vägar för nödutrymning etc.
- Regelbundet anordnande av utrymningsövningar; skrivna instruktioner avsedda för personal och elever som preciserar vilken väg som skall tas i fall av evakuering beroende på anledningarna (till exempel i fall av eldsvåda); avfattande av en rapport efter varje övning som i detalj anger dess förlopp för att man skall kunna förbättra säkerheten.
- Utseende av en ansvarig för säkerhetsåtgärder.
- Respekt för de lokala bestämmelserna för säkerheten i laboratorierna, till exempel när det gäller antalet elever, bärande av mask eller skyddsglasögon eller skyddskläder, förvarande av kemiska produkter, ventilation och lärarens övervakande av tillträdet till distributionsnäten.
- Regelbunden inspektion av ett godkänt företag av utrustning och materiel för fysisk fostran.
- Rekreationsutrymmen av lämplig storlek och korrekt utrustade och underhållna.

Hälsa och hygien

- Effektiv städning av skolområdet och alldeles särskilt av de områden som används för tillagning och intagande av måltider liksom också de sanitära anläggningarna (toaletter och duschar).
- Vatten, tvål och utrustning för att torka av sig skall vara disponibelt i toaletterna.
- Respekt för alla lokala bestämmelser rörande köken och värmeinstallationerna.
- Regelbunden kontroll av kvaliteten på vattnet och den allmänna hygien i bassängen i enlighet med de gällande lokala bestämmelserna.
- Regelbundet borttagande av fula inslag såsom graffiti, tuggummin etc.
- Policy för kamp mot missbruk av substanser (droger, alkohol, tobak etc.).

Trivsel

Alla ansträngningar bör göras vid alla Europaskolor för att åstadkomma goda villkor för den psykologiska hygien för eleverna. Därför skall skolläningen se till att:

- Klassrummen, laboratorierna och gymnastiksalarna är väl upplysta, uppvärmda och ventilerade och av en storlek som är anpassad till de grupper som vistas i dem.
- Skolmöblerna är av god kvalitet och av storlek som är anpassad till de elever som använder dem.
- Alla elever har en lämplig lunchrast.

De rekommendationer som tas upp i föreliggande dokument skall diskuteras vid varje skola inom berörda organ, till exempel skolkonferensen. Den lokala stadgan bör ändras på ett konsekvent sätt. Åtgärder bör vidtas för att tillämpa rekommendationerna och regelbundet följa deras effekter.